

Veselin Perić
Univerzitet Crne Gore
Podgorica

Fikret Vajzović
Univerzitet u Sarajevu
Sarajevo

Mirjana Vuković
Univerzitet u Sarajevu
Sarajevo

AKADEMIK MANOJLO MARAVIĆ, REDOVNI PROFESOR

Drežnica 1919. – Beograd 2000.

Manojlo Maravić – Mane rođen je 17. 11. 1919. godine u mjestu Drežnica, Opština Ogulin (R. Hrvatska), smještenom na tromeđi Gorskog kotara, Hrvatskog primorja i Like, koje geografski ne pripada ni jednom od ovih područja. Preminuo je 05. maja 2000. godine u Beogradu, SCG, a urna sa pepelom, nakon kremiranja, položena 08. 05. u Bajmoku. Osnovnu školu pohađao je u Drežnici i Ogulinu. Gimnaziju je završio 1938. godine u Karlovcu i iste godine se upisao na studij matematike na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Izbijanjem 2. svjetskog rata prekida studij, vraća se u Drežnicu i uključuje u NOB, u kojoj učestvuje od početka 1941. do oslobodjenja 1945 godine.

Poslije rata nastavlja studij i završava ga 1947. U vrijeme studija isticao se kao izrazito talentovan i vrijedan student. Kao takav biva izabran za asistenta na Odsjeku za matematiku PMF-a i Matematički institut SANU u Beogradu.

Karijeru univerzitetskog nastavnika započinje 1953. u Sarajevu, izborom za docenta na Tehničkom fakultetu. Doktorirao je u junu 1956. godine na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, odbranivši doktorsku disertaciju *O jednom postupku zbirljivosti divergentnih redova*. Tako je postao prvi matematičar sa Sarajevskog univerziteta koji je na Sarajevskom univerzitetu

stekao doktorat iz matematike. Godine 1961. izabran je za vanrednog, a 1967. za redovnog profesora Građevinskog fakulteta u Sarajevu.

Preko Jugoslovenske komisije za nauku i kulturu školske 1962/63. i 1963/64. godinu, odlazi u Sudan, da predaje Matematiku na Univerzitetu u Karthumu, a zatim dvije godine: školsku 1965/66. i 1966/67, na poziv poznatog američkog matematičara Daniela Watermana, boravi, kao gostujući profesor, na Wayne State University u Detroitu, SAD. Po povratku u Sarajevo integracijom nastave matematike na Univerzitetu u Sarajevu, prof. Maravić je postao profesor Prirodno-matematičkog fakulteta na kojem provodi oko deset godina, držeći nastavu, kako za studente matematike, tako i za studente Građevinskog fakulteta. Dezintegracijom (1975.) vraća se na Građevinski fakultet na kojem radi do odlaska u penziju.

Prof. Maravić izabran je 1967. godine za dopisnog, a 1975. za redovnog člana ANU BiH. Bio je dugogodišnji sekretar Odjeljenja Tehničkih nauka i član Predsjedništva ANU BiH, član Savjeta akademija nauka za saradnju sa Američkom Nacionalnom Akademijom. Bio je član i Naučnog društva SR Srbije.

Naučna djelatnost akademika M. Maravića, započeta sredinom pedesetih godina i njegova veoma uspješna i bogata, kako nastavna, tako i naučna djelatnost, vezane su gotovo isključivo za Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu. Aktivan rad u nastavi akademika Maravića trajao je do njegovog odlaska u penziju 1979. godine, a njegova naučna aktivnost, neprekidno, do odlaska iz Sarajeva. Ratne prilike su učinile da, sredinom novembra 1992. godine, napusti Sarajevo i nastani se u Beogradu, gdje će, boreći se s bolešću, ostati sve do svoje smrti, 2000. godine.

Naučna djelatnost akademika M. Maravića odvijala se u dvjema veoma važnim oblastima matematičke analize: Teoriji sumabilnosti i Fourierovoj analizi i u tim oblastima njegovo ime je dobro poznato, ne samo domaćoj, nego i svjetskoj matematičkoj javnosti. Za svo to vrijeme, paralelno s njegovim razvojem, i uz značajan njegov uticaj i doprinos, tekao je i sveukupan razvoj matematike i Univerziteta u Sarajevu i u BiH. Po doprinosu nauci i univerzitetskoj nastavi bio je jedan od najistaknutijih matematičara kod nas. Doktorskom disertacijom, koju je radio pod mentorstvom Vojislava Avakumovića, započeo je svoja istraživanja u oblasti teorije sumabilnosti i za tu oblast ostao trajno vezan, bilo da je u njoj nastavljao ta istraživanja, bilo da je njene rezultate primjenjivao u srodnim oblastima. Druga oblast u kojoj je intenzivno radio i postizao veoma značajne rezultate je Fourierova analiza i za nju vezana pitanja teorije diferencijalnih jednačina u okviru koje se,

posebno, bavio primjenom teorije sumabilnosti na višestruke Fourierove redove i sumabilnost razvitka po svojstvenim funkcijama Laplaceovog operatora u n -dimenzionalnom prostoru.

Činjenica da je Manojlo Maravić svoju univerzitetsku karijeru započeo kao asistent Jovana Karamate, utemeljivača Jugoslovenske matematičke škole, poznate kao Beogradska škola analize, a zatim radio doktorsku disertaciju pod mentorstvom Vojislava Avakumovića, još jednog, isto tako poznatog, pripadnika te škole, doprinijela je da se i on svrsta među mnogobrojne pripadnike te matematičke škole.

Akademik Manojlo Maravić je objavio preko 40 naučnih radova i jednu monografiju koja je publikovana u ediciji "Djela" Akademije nauka i umjetnosti BiH koji su citirani u monografijama K.Zeller–W.Beckman "Theorie der Limitierungsverfahren" i "Itogi nauki i tehniki", AN SSSR.

Akademik Manojlo Maravić je spadao među najznačajnije matematičare poslijeratne plejade matematičara BiH. Dobitnik brojnih veoma značajnih priznanja i nagrada za nauku: "Veselin Masleša", 27-julske i ZAVNO BiH, Povelja i Plaketa Univerziteta i dr.

Akademik Manojlo Maravić bio je jedan od prvih nastavnika matematike na Univerzitetu u Sarajevu i, svakako, jedan od najuglednijih naučnih radnika, u oblasti matematike, u našoj sredini.

U radovima navedenim u priloženom spisku pod rednim brojevima 1, 4, 5, 6, 8 i 34, koji pripadaju oblasti Teorije sumabilnosti, M. Maravić je postigao niz značajnih rezultata od kojih posebno izdvajamo rad pod rednim brojem 1, u kojem dokazuje jednu od svega dvije, dotada poznate, teoreme konveksnosti za G_{Θ}^{κ} – postupak sumabilnosti citiran u čuvenoj monografiji: K. Zeller – W.Beckmann: *Theorie der Limitierungsverfahren*, Springer – Verlag, Berlin, Heidelberg, New York, 1970.

Zahvaljujući rezultatima postignutim u radovima 2 i 3 (iz grupe radova 2, 3, 13, 17, 19, 21 i 23), koji se odnose na probleme G_{Θ}^{κ} –sumabilnosti razvitaka funkcija iz klase L^2 , po svojstvenim funkcijama Laplaceovog operatora u n -dimenzionalnom prostoru, u kojem je odredio potrebne i dovoljne uslove pod kojim je G_{Θ}^{κ} – sumabilnost lokalna osobina funkcije u tački u kojoj se ona razvija, bio je pozvan za gostujućeg profesora na Wayne State University u Detroitu, SAD. Iz pomenute grupe radova treba svakako istaći i one pod rednim brojem 17. i 23, koji se odnose na spektralnu

funkciju Laplaceovog operatora. U ovim radovima, M. Maravić je polazeći od rezultata Avakumovića, Tichmarsha, Levitana, Minakshisundarama i Avadhanija, proširio niz klasičnih rezultata i započeo sasvim nova istraživanja.

Skoro svi ostali naučni radovi M. Maravića pripadaju Teoriji višestrukih Fourierovih redova funkcija iz klase L^1 . Polazeći od fundamentalnih rezultata Bochnera i Chandrasekharana, M. Maravić dobija niz rezultata u ovoj oblasti, među kojima posebno mjesto, svakako, pripada poopštenju osnovne Bochnerove teoreme u kojem izražava Rieszove sredine parcijalnih sfernih suma višestrukog Fourierovog reda posmatrane funkcije, pomoću njene sferne sredine višeg reda.

Koristeći vezu između asimptotskog ponašanja ove sredine sa ponašanjem jedne sporo promjenljive funkcije M. Maravić izvodi zaključak i o asimptotskom ponašanju Rieszovih, kao i o ponašanju uopštenih Bochnerovih sredina sfernih parcijalnih suma višestrukih Fourierovih redova. Niz takvih rezultata dobio je i za izvodne višestruke Fourierove redove. Posljednji radovi akademika Maravića vezani su za Rieszovu sumabilnost kompleksnog reda višestrukih Fourierovih redova koju je utemeljio poznati američki matematičar Elias Stein.

U rješavanja problema koje je izučavao Manojlo Maravić je uključio i svoje doktorante: M. Galića, K. Fincija, S. Šlaković i M. Vuković, ali njegovi radovi su predstavljali podsticaj za dalja istraživanja i za mnoge druge matematičare. To, akademiku M. Maraviću, donosi ugled istaknutog naučnika kod nas i u svijetu, a grupu matematičara, okupljenu oko njega, referent u poznatom njemačkom Referativnom Žurnalu "*Zentralblatt für Mathematik*" naziva učenicima Sarajevske škole analize.

Naučni radovi M. Maravića publikovani su u vrlo uglednim i priznatim domaćim i stranim naučnim časopisima: Radovi ANU BiH Odjeljenja tehničkih, kao i Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka Sarajevo; Publikacije Tehničkog fakulteta, Sarajevo; Glasnik matematički, Zagreb; Publications de l'Institut mathématique, Matematički institut Srbije, Beograd; Zbornik radova Naučnog Društva Srbije, Beograd; Matematički vesnik Društva matematičara, fizičara i astronoma Srbije, Beograd; Comptes Rendus Francuske Akademije nauka, Paris; Proceedings of the American Society, USA; Portugaliae Mathematica, Lisabon, Portugal,...

O naučnim radovima akademika Manojla Maravića dati su vrlo pozitivni prikazi u najuglednijim svjetskim referativnim časopisima kao što su: *Mathematical Reviews*, USA; *Referativnii Zhurnal*, Akademije nauka

SSSR i *Zentralblatt für Mathematik*, SR Njemačka. Pored već spominjane monografije *K. Zeller–W. Beckman*, niz njegovih radova je citiran i u publikaciji Svesaveznog Instituta naučnih i tehničkih informacija Akademije nauka SSSR, Dostignuća nauke i tehnike ("*Itogi nauki i tehniki*"), serija Matematička analiza.

Afirmisan i cijenjen po svojim naučnim radovima, M. Maravić je pozivan da drži predavanja o svojim naučnim rezultatima na brojnim odsjecima i katedrama prirodno-matematičkih fakulteta, odnosno, matematičkim institutima i akademijama nauka u bivšoj Jugoslaviji i svijetu. Nabrojaćemo samo neke od najznačajnijih: *University of London*; *University College*, London; *Woolwich Polytechnic*, London, Engleska; *Syracuse University*, *Syracuse*, New – York; *Wayne State University*, Detroit, Michigan; *University of South Florida*, Tampa, Florida; *University of California* (UCLA), Los Angeles, USA,...

Nesumnjivo je, da je akademik Manojlo Maravić spadao među najznačajnije matematičare poslijeratne plejade matematičara BiH i bivše Jugoslavije. Presudno je uticao na razvoj matematičkih nauka u univerzitetskoj sredini koja je izrastala u BiH i svojim naučnim i pedagoškim radom dao jasne konture Sarajevskoj školi matematičke analize. Sa ogromnom energijom i širokom matematičkom erudicijom Manojlo Maravić je duže vrijeme pokrivaio veliki dio nastave matematike na više fakulteta u Sarajevu, fundirajući ujedno programe matematičkih predmeta za različite profile ovih fakulteta. Više predmeta iz raznih oblasti Matematičke analize predavao je i na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu, kao i na Wayne State University u Detroitu i Univerzitetu u Karthumu, uključujući i III stepen studija matematike, čiji je jedno vrijeme bio i voditelj. Niz godina je predavao na Građevinskom, Tehničkom, Mašinskom fakultetu u Sarajevu, Mostaru i Zenici, ali i na drugim tehničkim fakultetima koji su u to vrijeme osnivani širom BiH, i to ne samo na II, nego i na III stepenu studija.

Njegov veoma uspješan i seriozan, ne samo naučno-istraživački, nego i pedagoški rad, imali su snažan vaspitni uticaj na brojne generacije studenata i postdiplomaca koji su mu se divili i cijenili ga. I pored toga što je bio veoma strog, bio je omiljen među studentima, jer je važio za izuzetno dobrog i korektnog profesora. Posebnu dimenziju su M. Maraviću, svakako, davali njegov lični primjer, istovremeno, izuzetnog radnika i skromnog čovjeka, neprekidno angažovanog ne samo u nauci, nego i na brojnim drugim poslovima, kao što su: šef Katedre za opštu matematiku Odsjeka za matematiku PMF-a, šef Katedre za matematiku i fiziku Građevinskog fakulteta u Sarajevu i predsjednik Društva Matematičara, Fizičara BiH. Zatim niz veoma

važnih i odgovornih funkcija u ANU BiH: *glavni i odgovorni urednik naučnih časopisa "Radovi matematički" i "Radovi ANU BiH", Odjeljenja Tehničkih nauka*, dugogodišnji sekretar Odjeljenja Tehničkih nauka i član Predsjedništva ANU BiH, član Komisije Savjeta Akademija Nauka za saradnju sa Američkom Nacionalnom Akademijom Nauka, član Odbora za finansije i član Komisije za međunarodnu saradnju, delegat ANUBiH u Republičkom Savjetu za unapredjenje vaspitno-obrazovnog rada (1982-86), zatim član izdavačkog savjeta časopisa *Pronalazač saveza pronalazača, inovatora i racionalizatora SR BiH*, itd.

Akademik Manojlo Maravić je bio vrlo plodan i ugledan naučni stvaralac u oblasti Matematičke analize opštejugoslovenskog značaja i visoke međunarodne reputacije.

Bio je čovjek visoke matematičke i široke opšte kulture, izgrađenih naučnih i stručnih kriterija i izuzetnih ljudskih kvaliteta, izvrstan i iskusan predavač koji je bitno uticao na formiranje mnogih generacija inženjera i matematičara.

Zanimljiva i ozbiljna naučna problematika, a i sama ličnost akademika Maravića, okupili su oko njega veliki broj mlađih naučnih radnika kojima je pružio svesrdnu pomoć. Uz njegovo znalačko vođenje i podršku, stasali su brojni naučni radnici koji uspješno rade u istoj oblasti. Po tom doprinosu sa Akademikom Maravićem nije se mogao mjeriti nijedan matematičar u BiH.

Ne može se dati osvrt na život i djelo akademika Maravića a da se ne kaže nekoliko riječi o njegovoj ličnosti. Akademik Manojlo Maravić bio je vrlo stabilna, sredjena ličnost i dobronamjeran čovjek, umjerenog i prirodnog ponašanja. Bio je čovjek jasne misli i izgrađenih stavova, tolerantan i nepretenciozan, nenametljiv i uz to vrlo elokventan i zanimljiv. Sve ga je to činilo pogodnim, pa i ugodnim za saradnju i dijalog. Otuda je prirodno što je u mnogo slučajeva saradnja s njim u oblasti nauke i nastavnog rada prerastala u duboko prijateljstvo. Obrazovan i duhovit, drag čovjek blage naravi, Akademik Manojlo Maravić stekao je puno prijatelja i izvan kruga matematičara.

Za teške nesаницe Akad. Maravića, uzrokovane traumama, izazvanim stradanjima njegovog naroda i posebno njegovih najbližih, tokom drugog svjetskog rata, znali su samo oni iz najužeg kruga njegovih prijatelja. Valjda je, između ostalog i to bio jedan od razloga da se Akademik Manojlo Maravić, zajedno sa grupom svojih najistaknutijih zemljaka, upustio u ozbiljan posao pisanja istorije svoga naroda da bi ga otrgnuo od zaborava i

sačuvao za sva vremena. Tako je Manojlo Maravić učestvujući u knjizi "Partizanska Drežnica" (*Historijski arhiv u Karlovcu, Zbornik 12, Karlovac, 1982*) obradio vremenski period u pregledu od doseljavanja Srba na područje Drežnice do 1918. godine. Kao i svaki posao kojeg se laćao Manojlo Maravić je i ovaj obavio veoma savjesno. Pišući ovaj rad koristio je brojne podatke kao i pisane dokumente među kojim i one koji se i danas čuvaju u arhivama Beća, do kojih je došao zahvaljujći svome srednjoškolskom profesoru teologije i istorije, a kasnije i prijatelju Milanu Radeki, inače veoma obrazovanom čovjeku koji je i pored poznavanja brojnih stranih jezika bio odličan poznavalac i latinskog i starogrčkog jezika i istrživač u pomenutim bečkim arhivama. Tako je Manojlo Maravić uradio najteži i ujedno najznačajniji dio posla na ovoj knjizi, za koji je dobio niz pohvala i to ne samo od običnih čitalaca zainteresovanih za istoriju svoga kraja, nego i od najznačajnijih istoričara svog vremena. Neki od njih, impresionirani radom Maravića i svjesni značaja onoga što je on uradio nisu mogli da ne primjete da je veliki gubitak za istorijsku nauku što njegov životni poziv nije bila istorija.

Dragom i poštovanom Manojlu Maraviću, našem Manetu dugujemo trajno i iskreno priznanje za njegov nemjerljivi doprinos našoj matematičkoj nauci i njenoj nastavi. Ostavio je dubok trag u našoj sredini u kojoj je živio i radio, a njegovo će ime i djelo trajno sačuvati od zaborava. Brojne generacije kolega i studenata sjećace ga se s ljubavlju i poštovanjem.

Reference Manojla Maravića:

- [1] *O jednom postupku zbirljivosti divergentnih redova* (doktorska disertacija), Zbornik radova Mat. Inst. Acad. Serbe Sci. 6 (57) (1957), 5-52.
- [2] *Über die $G_{\mathfrak{O}}^k$ – summierbarkeit der verallgemeinerten Fourier-Reihen*, Publ. Inst. Math. Acad. Serbe Sci. XII (1958), 137-146.
- [3] *Sur la sommabilité des développements procédant suivant les fonctions caractéristiques de l'opérateur de Laplace*, Publ. Inst. Math. Acad. Serbe Sci. XIV (1960), 129-142.
- [4] *O asimptotskom ponašanju jedne integralne transformacije*, Publ. Teh. fakulteta u Sarajevu III, 1 (1960), 31-38.
- [5] *O jednom Tauberijanu*, Publ. Teh. fakulteta u Sarajevu IV, 1 (1961), 5-15.

- [6] *On an 0 – inverse theorem*, Glasnik Mat.-fiz. i astronomski, Serija II 16, 3 - 4 (1961), 83-187.
- [7] *O nekim novijim rezultatima procene sopstvenih funkcija i Greenove funkcije rubnog problema oscilirajuće membrane*, Publ. Teh. fakulteta u Sarajevu IV, 2 (1961), 9-95.
- [8] *Jedna relacija inkluzije između g_r – postupaka i Rieszova postupka zbirljivosti*, Publ. Teh. fakulteta u Sarajevu IV, 2 (1961), 5-8.
- [9] *Slowly oscillating functions and their application to the asymptotic evaluations of the Riesz and G –means of multiple Fourier series*, Publ. Inst. Math. 3 (17) (1963), 95-104.
- [10] *Sur certaines relations asymptotiques entre les moyennes sphérique d'ordre supérieur et les moyennes de Riesz des séries de Fourier multiples*, Comptes Rendus Acad. Sci. France, 258 (1964), 4407-4410.
- [11] *On an application of slowly oscillating functions*, Proc. Amer. Math. Soc. 17, 5 (1966), 969-976.
- [12] *On the summability of multiple Fourier series*, Portugalie Mathematica 27, 3 (1968), 127-135.
- [13] *On the G – sommability of eigenfunction expansion*, Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Odjelj. Teh. Nauka XXXVI, 1 (1969), 109-118.
- [14] *O zbirljivosti izvodnih višestrukih Fourierovih redova*, Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Odjelj. Prir. Mat. Nauka XXXIII, 10 (1969), 61-77.
- [15] *O zbirljivosti izvodnih višestrukih Fourierovih redova u vezi sa asimptotskim, pona šanjem sfernih sredina višeg reda*, Odjelj. Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Teh. Nauka XLII, 2 (1972), 5-16.
- [16] *Primena elemenata toplotnog potencijala prostog i dvojnog sloja kod proračuna nestacionarnih temperaturnih polja u krutim telima nestacionarne zapremine*, Tehnika XXII, 5 (1973), 905-914.

- [17] *Sur le comportement asymptotique d'une transformation de la fonction spectrale de l'opérateur de Laplace*, Publ. Inst. Math. 316 (30) (1973), 95-100.
- [18] *O asimptotskom ponašanju g^k - sredina Dirichletovih redova*, Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Odjelj. Teh. Nauka LIII, 3 (1974), 5-18.
- [19] *On a method of summation of expansion in eigenfunctions of the Laplace-operator*, Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Odjelj. Prir. Mat. Nauka LII, 14 (1974), 59-69.
- [20] *On the spherical means and some of their applications*, Publ. Inst. Math. 19 (33) (1975), 111-121.
- [21] *O G – sumabilnosti razvitka po sopstvenim funkcijama Laplaceovog operatora*, Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Odjelj. Teh. Nauka LVIII, 5 (1977), 5-15.
- [22] *O Rieszovoj sumabilnosti višestrukih Fourierovih redova*, Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Odjelj. Teh. Nauka LXV, 5 (1979), 5-13.
- [23] *Sur la sommabilité des dérivées de la fonction spectrale de l'opérateur de Laplace*, Glas. Mat. 2 (32) (1977), 289-297.
- [24] *Sumabilnost višestrukih Fourierovih redova*, Nučni pregled – Zbornik radova Nauč. društva SR Srbije 6 (1979), 233-244.
- [25] *Sur certaines applications des fonctions à croissance lente avec reste*, Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Odjelj. Prir. Mat. Nauka LXVI, 19 (1980), 43-58.
- [26] *O R_k – sredinama funkcija*, Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Odjelj. Teh. Nauka LXVIII, 6 (1981), 53-68.
- [27] *O Rieszovoj sumabilnosti kompleksnog reda višestrukih Fourierovih redova*, Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Odjelj. Teh. Nauka LXVIII, 6 (1981), 93-102.

- [28] *Summability of derived multiple Fourier series related to slowly oscillating functions with Remainder term*, Math. Vesnik 16 (31), 3 (1979), 431-441.
- [29] *Sur quelques applications de procédé de sommabilité de Riesz d'ordre complexe*, Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Odjelj. Prir. Mat. Nauka LXIX, 20 (1982), 135-147.
- [30] *Sporo promenljive funkcije sa ostatkom i njihova primena na Rieszove i G – sredine višestrukih Fourierovih redova*, Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Odjelj., Teh. Nauka LXXI, 7 (1982), 177-189.
- [31] *On a problem of the G – summability of multiple Fourier series of a function of the class L^p* , Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Odjelj. Teh. Nauka XXV, 8 (1984), 153-158.
- [32] *Об одном приложении медленно колеблющихся функций с остатком*, Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Rad. Odjelj. Teh. Nauka LXXVII, 9 (1984), 215-223.
- [33] *On the Riesz means of complex order of the multiple Fourier series*, Akad. Nauka Umjet. BiH, Rad. Odj. Prirod. Mat. Nauka LXXVIII, 24 (1985), 83-89.
- [34] *O nekim osobinama $(R, \log n, k)$ postupka sumabilnosti*, Akad. Nauka i Umjet. BiH, Rad. Odj. Teh. Nauka LXXIX, 10 (1986), 115-122.
- [35] *On an application of slowly oscillating functions with remainder term to the summability of spherically summed multiple Fourier series*, Akad. Nauka i Umjet. BiH, Rad. Odj. Teh. Nauka LXXXII, 11 (1987), 5-19.
- [36] *On the asymptotic behaviour of G_{\circ}^k – means of eigenfunction expansion related to the slowly oscillating functions with remainder*, Publ. Inst. Math. 46 (60) (1989), 100-110.

Monografija:

1. *Sumabilnost razvitka po sopstvenim funkcijama Laplaceova operatora u n-dimenzionalnom prostoru*, Akad. Nauka i Umjet. Bosne i Hercegov. Djela Odj. Teh. Nauka, LV/8 (1979), 151 str.

Ostale publikacije (istorijska knjiga):

Partizanska Drežnica, Historijski arhiv u Karlovcu, Zbornik 12, Karlovac, 1982, 942 str. (M. Maravić autor članka *Iz prošlosti Drežnice do 1918. godine*, od 11 – 48 str.)

Fotografiju snimio Vlastimil Dlab (F.R.S.C. profesor i istraživač na School of Mathematics and Statistics, Carleton University, Ottawa, Canada), 31. 03. 1985. godine u Sarajevu, ispred Hotela "Evropa", inače dugogodišnji prijatelj Manojla Maravića